

Flemming Zuschlag Christiansen
Autorisationsnummer: 2010-644

Afgørelse

Psykolognævnet modtog den 2. september 2021 en henvendelse fra [undersøgte 1] om en forældrekompetenceundersøgelse af hende og erklæring herom dateret den 12. februar 2021. Ved behandlingen af sagen har nævnet også inddraget forældrekompetenceundersøgelsen af [undersøgte 2] og erklæring herom dateret den 12. februar 2021 samt en børnepsykologisk undersøgelse af [undersøgte 3] og erklæring herom dateret den 19. februar 2021. Undersøgelserne har du udarbejdet for [opdrags giver].

Psykolognævnet har nu afgjort sagen.

Resultatet er:

- Psykolognævnet udtaler alvorlig kritik af dit virke i sagen.

Det betyder, at du ikke har udvist omhu og samvittighedsfuldhed i dit virke i sagen, og at du ikke har udvist omhu ved udfærdigelsen af erklæringerne. Du har dermed i væsentligt omfang ikke levet op til dine forpligtelser som autoriseret psykolog i sagen.

På de næste sider kan du læse begrundelse, regler med videre.

Psykolognævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Venlig hilsen

Vivi Sønderkov Møller
Stedfortræder for formanden for Psykolognævnet

23. december 2022

J.nr. 21-41554

Psykolognævnet
Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk

sikkermail@ast.dk

www.ast.dk

EAN-nr:

57 98 000 35 48 21

Åbningstid:

man-fre kl. 9.00-15.00

Begrundelse for afgørelsen

Ifølge opdraget af den 8. oktober 2020 havde du til opgave at udarbejde to forældrekompetenceundersøgelser af [undersøgte 1] og [undersøgte 2] i forhold til deres barn [undersøgte 3]. [Undersøgte 1]s barn på 10 år, [undersøgte 4], skulle også indgå i undersøgelsen.

Derudover skulle du udarbejde en børnepsykologisk undersøgelse af [undersøgte 3].

Sådan vurderer Psykolognævnet sagen

Psykolognævnet vurderer, at du ikke har udvist omhu og samvittighedsfuldhed i dit virke i sagen, og at du ikke har udvist omhu ved udfærdigelsen af erklæringerne om forældrekompetenceundersøgelserne og den børnepsykologiske undersøgelse.

Psykolognævnet vurderer derfor, at du i væsentligt omfang ikke har levet op til dine forpligtelser som autoriseret psykolog, og at der er grundlag for at udtale alvorlig kritik.

Hvad er afgørende for sagen

Ved vurderingen af, at der er grundlag for at udtale alvorlig kritik, lægger nævnet vægt på den samlede mængde af kritikpunkter og karakteren af kritikpunkterne.

Nedenfor gennemgås kritikpunkterne.

Fælles for de tre erklæringer

Ved vurderingen af, at der er grundlag for at udtale alvorlig kritik af udfærdigelsen af erklæringerne om forældrekompetenceundersøgelserne og erklæringen om den børnepsykologiske undersøgelse, lægger nævnet vægt på følgende forhold, som gør sig gældende for alle tre erklæringer.

Anvendelse af ikke autoriseret psykolog som undersøger

Psykolognævnet vurderer, at der er grundlag for at udtale kritik for manglende omhu og samvittighedsfuldhed ved udøvelsen af dit virke i forbindelse med forældrekompetenceundersøgelsen, da det ikke er alle dele af undersøgelsen, der er foretaget af en autoriseret psykolog.

Ved vurderingen lægger nævnet vægt på, at det den 1. marts 2020 blev et krav, at bl.a. forældrekompetenceundersøgelser, der iværksættes af kommunen som led i en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50,

skal foretages af en autoriseret psykolog. Det gælder for undersøgelser, der er iværksat fra og med den 1. marts 2020.

Formålet med indførelsen af kravet er bl.a. at øge kvaliteten af undersøgelserne og at styrke det faglige grundlag for kommunernes afgørelser og dermed retssikkerheden for de undersøgte forældre.

Det betyder, at det ikke er tilstrækkeligt til at opfylde formålet, at erklæringen er underskrevet af en autoriseret psykolog, der eventuelt har superviseret undersøgeren undervejs i undersøgelsen. Det er heller ikke tilstrækkeligt, at den autoriserede psykolog har foretaget dele af undersøgelsen.

Det fremgår af sagen, at du blev kontaktet af kommunen i oktober 2020, og at opdraget blev godkendt den 13. oktober 2020. Undersøgelsen i den konkrete sag er dermed omfattet af lovændringen.

Det fremgår af erklæringen om forældrekompetenceundersøgelsen, at den er udarbejdet af dig og cand. psych. [ikke autoriseret psykolog]. Du har i dit partshørings svar oplyst, at det var den ikke autoriserede psykolog, der stod for dataindsamling, mens samtlige vurderinger blev foretaget af det samlede psykologteam.

Det er Psykolognævnets opfattelse, at det ikke er udtryk for omhu og samvittighedsfuldhed, hvis man som autoriseret psykolog med ansvar for en forældrekompetenceundersøgelse iværksat pr. 1. marts 2020 eller derefter, vælger at lade en ikke autoriseret psykolog eller andre fagpersoner foretage hele eller dele af undersøgelsen uden den autoriserede psykologs tilstedeværelse.

Dine bemærkninger i partshørings svaret af 21. oktober 2022 ændrer ikke ved vurderingen. Du har oplyst, at det på tidspunktet for lovændringen fortsat fremgik af de gældende retningslinjer for udarbejdelse af forældrekompetenceundersøgelser, at undersøgelsen kan udarbejdes i teams af fx en psykolog og en erfaren familiebehandler. Du har også oplyst, at du søgte vejledning hos Dansk Psykolog Forening og Ankestyrelsen om betydningen af lovændringen og fik det svar, at det ikke var specificeret, om det stadig var tilladt at arbejde i teams, som beskrevet i retningslinjerne, hvorfor du valgte at gennemføre undersøgelsen som et team.

Nævnet bemærker i den forbindelse, at det ved Ankestyrelsens principmeddelelse 16-22 blev fastslået, at det er afgørende for opfyldelsen

af formålet med kravet, at det er den autoriserede psykolog, der udfører alle dele af undersøgelsen.

Mangelfuld inddragelse af sagsakter

Det fremgår af sagerne, at du læser sagsakterne som det sidste i undersøgelseerne.

Efter Psykolognævnets opfattelse er det udtryk for manglende omhu og samvittighedsfuldhed.

Sagsakterne bidrager til at give undersøgeren en forståelse af de undersøgtes situation og de problemstillinger, der er grundlag for iværksættelsen af undersøgelsen, og læsning af sagsakter kan være en forudsætning for, at undersøgelsen kan tilrettelægges under hensyntagen til dette.

Efter nævnets vurdering indebærer kravet om omhu og samvittighedsfuldhed blandt andet, at en undersøgelse tilrettelægges på baggrund af en psykologfaglig vurdering af den konkrete sags problemstillinger, fx for at sikre, at undersøgelsen ikke bliver mere indgribende for de undersøgte end nødvendigt for at besvare opdraget og for at sikre, at de tests, der bliver foretaget, er relevante for at belyse de undersøgtes kompetencer og udfordringer. En vigtig del af grundlaget for den vurdering er læsning af sagens akter.

Mangelfuld redegørelse for undersøgelseernes indhold og for dine faglige overvejelser

Psykolognævnet vurderer, at du ikke har redegjort tilstrækkeligt for de gennemførte samtaler og interviews med forældrene, for samspilsobservationer mellem hver forælder og [undersøgte 3], for tests og for gennemgangen af erklæringerne med hver af forældrene.

Erklæringerne mangler oplysninger om rammerne og omfang for observationerne og tests, herunder for hvem der har været til stede, datoerne herfor og metodevalg.

Det er nævnets vurdering, at det ikke er tilstrækkeligt alene at beskrive en af tre observationer af samspillet mellem moren og [undersøgte 3]. Du burde i erklæringen om moren have redegjort for alle tre gennemførte observationer.

Nævnet vurderer også, at du ikke har redegjort tilstrækkeligt for dine faglige overvejelser, om fx baggrunden for, hvorfor der er foretaget flere

observationer af samspillet mellem barnet og moren end af samspillet mellem barnet og faren, ligesom der ikke er redegjort for baggrunden for, at der er forskel i de valgte omgivelser og aktiviteter under samspillene med hver forælder.

Nogle af de manglende beskrivelser fremgår blandt andet af din journal i sagen og af bilagene til erklæringerne.

Det er efter nævnets vurdering ikke tilstrækkeligt, at oplysninger om en undersøgelse fremgår af bilag til erklæringen eller af journalen om undersøgelsen. En erklæring indgår som oplysningsgrundlag i de beslutninger, myndigheden træffer om undersøgtes forhold, og det er af den grund vigtigt, at erklæringen kan stå alene.

Det betyder blandt andet, at der skal redegøres for de væsentligste oplysninger fra fx observationer, samtaler og sagsakter samt dine faglige overvejelser i erklæringen. Nævnet henviser til pkt. 6.1.6 i Psykolognævnets vejledende retningslinjer 2017.

Sammenblanding af beskrivelser og vurderinger

Ved vurderingen lægger nævnet vægt på, at dine beskrivelser og vurderinger af observationerne af hver forælders samspil med [undersøgte 3] er sammenblandet flere steder i erklæringerne.

Efter Psykolognævnets praksis er det vigtigt af hensyn til erklæringens læsbarhed og faglighed, at beskrivelser og vurderinger holdes adskilt i erklæringen. Det fremgår af pkt. 6.1.6.6 i nævnets vejledende retningslinjer 2017.

Særligt for erklæringen om moren

Det er Psykolognævnets vurdering, at der i erklæringen om morens forældrekompetenceundersøgelse ikke er redegjort for de faglige overvejelser, der ligger bag anvendelsen af fx SRS-2-spørgeskemaet og de heraf følgende overvejelser om, hvorvidt moren har autistiske træk.

Derudover burde oplysningen om, at moren trak sit samtykke tilbage til at medvirke i undersøgelsen, fremgå tydeligt af erklæringen.

Særligt for erklæringen om den børnepsykologiske undersøgelse

Tests

Det er oplyst i erklæringen, at de spørgeskemaer, der indgår i BRIEF-2 og SRS-2, er udfyldt af både far, mor, vuggestuen og

[familiebehandlingssted]. Det er imidlertid ikke oplyst, hvornår spørgeskemaerne er blevet udfyldt.

Det er Psykolognævnets opfattelse, at datoerne for udfyldelsen af spørgeskemaerne er afgørende for forståelsen af resultatet af henholdsvis BRIEF-2 og SRS-2, da det er beskrevet i erklæringen, at [undersøgte 3] efter et halvt år med opadgående trivsel og sproglig og social udvikling pludselig udviser et markant dyk i trivsel og udvikling.

Det er dermed uklart for en læser af erklæringen, om de meget store udsving, der er i besvarelsenerne af spørgeskemaerne, alene beror på tidspunktet for udfyldelsen af skemaet eller i højere grad er udtryk for hvem, der har udfyldt spørgeskemaet.

Manglende gennemgang

Psykolognævnet vurderer, at det er udtryk for manglende omhu, at den børnepsykologiske undersøgelse ikke er blevet gennemgået med forældrene, der selv er blevet observeret sammen med barnet i undersøgelsen.

Nævnet lægger ved vurderingen vægt på, at forældrene har fælles forældremyndighed over [undersøgte 3], at det ikke fremgår af sagen, at forældrene er blevet tilbudt en gennemgang af den børnepsykologiske undersøgelsen, og at der ikke i erklæringen er redegjort herfor. Nævnet henviser til pkt. 6.1.8.1 i Psykolognævnets vejledende retningslinjer 2017.

Den skærpede underretningspligt

Ved vurderingen af, at der er grundlag for at udtale alvorlig kritik lægger Psykolognævnet vægt på, at du ikke har foretaget en underretning om din bekymring for [undersøgte 3].

Det fremgår på side 13 i erklæringen om den børnepsykologiske undersøgelse, at:

"Efter omtrent et halvt år på [familiebehandlingssted] beskrives et dyk i [undersøgte 3] trivsel og udvikling. Han viste tegn på regression i sin udvikling - herunder tegn på en ambivalent tilknytningsstrategi, desorganiserede træk (repetitiv adfærd, stirre lige ud i luften), rolleombytning (styrende og straffende adfærd fra [undersøgte 3]) og ukritisk kontakt til voksne.

Du beskriver disse træk som *"... svært bekymrende"* og peger i erklæringen på, at *"... [undersøgte 3]s tilknytningsmæssige fundament er skrøbeligt på trods af den positive fremgang i sidste halvdel af 2020."*

Endeligt skriver du, at tegn på ukritisk kontakt til voksne, stærkt ambivalente signaler, rolleombytning og desorganiserede signaler er *"alvorlige tegn på mistrivsel og fejludvikling."*

Psykolognævnet lægger dermed til grund, at du undervejs i undersøgelsen får kendskab til *"alvorlige tegn på mistrivsel og fejludvikling"* og dermed en bekymring for barnet, der burde være fulgt op af en underretning til kommunen.

Fagpersoner, herunder psykologer, har en udvidet underretningspligt. Det betyder, at en psykolog har pligt til at give udtryk for sin bekymring for et barn over for den myndighed, der har kompetence til at iværksætte de relevante foranstaltninger. Det vil sædvanligvis være den kommune, hvor barnet bor. Den skærpede underretningspligt er en personlig pligt, som påhviler dig. Det betyder, at du har pligt til at underrette, såfremt du får en bekymring.

Kritikkens betydning

På baggrund af en samlet vurdering, herunder af antallet af kritikpunkter og karakteren af de enkelte kritikpunkter, vurderer Psykolognævnet, at der er grundlag for at udtale alvorlig kritik af dit virke i sagen. Nævnet lægger også vægt på, at undersøgelsen er indhentet af en offentlig myndighed til brug for dennes vurdering i sagen, som har meget indgribende betydning for de undersøgte.

Det er nævnets vurdering, at de tre erklæringer ikke er anvendelige i forhold til opdraget som følge af ovenstående forhold.

Om Psykolognævnets afgørelse

Psykolognævnets afgørelse er endelig, og den kan derfor ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Om offentliggørelse på Psykolognævnets hjemmeside

Psykolognævnets afgørelse bliver offentliggjort på nævnets hjemmeside i på tirsdag den 27. december 2022. Det følger af reglerne, at nævnet offentliggør med navns nævnelse afgørelser om alvorlig kritik. Afgørelsen forbliver offentliggjort i 2 år efter den dato, hvor afgørelsen er truffet. Det vil sige, at afgørelsen forbliver offentliggjort til og med den 23. december 2024.

Om reglerne

En autoriseret psykolog skal udvise omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelsen af sit virke.

Erklæringer, som en autoriseret psykolog afgiver i sin egenskab af autoriseret psykolog, skal udfærdiges med omhu og uhildethed.

I vurderingen heraf lægger Psykolognævnet vægt på, at den erklæring, der udformes på baggrund af en undersøgelse, skal kunne bruges til en reel vurdering af undersøgtes aktuelle forhold og fremtidige muligheder, og at undersøgelsen kan anses for fyldestgørende til belysning af opdraget.

Nævnet lægger også vægt på, at:

- kilder til erklæringens oplysninger er beskrevet, at erklæringen indeholder fyldestgørende beskrivelser af undersøgte,
- erklæringen er udfærdiget i et sagligt og neutralt sprog
- erklæringen indeholder faglige overvejelser foretaget på baggrund af oplysningerne i erklæringen
- der er adskillelse mellem beskrivelser og vurderinger
- konklusionerne fremstår baseret på erklæringens oplysninger og vurderinger, dvs. at der er fagligt belæg for psykologens vurderinger og konklusioner
- erklæringen er blevet gennemgået med undersøgte, inden den sendes til opdragsgiver.

Bemærkninger til dit hørings svar

Dine bemærkninger er i deres helhed inddraget i sagens behandling, men ændrer ikke ved nævnets vurdering af, at der er grundlag for at udtale alvorlig kritik i sagen. Psykolognævnet henviser til begrundelsen for afgørelsen.

Oplysninger i sagen

Psykolognævnet har afgjort sagen ud fra:

- Erklæringen om forældrekompetenceundersøgelsen af far, dateret den 12. februar 2021.
- Erklæringen om forældrekompetenceundersøgelsen af mor, dateret den 19. februar 2021.

- Erklæringen om den børnepsykologiske undersøgelse, dateret den 19. februar 2021.
- Henvendelse af den 2. september 2021 og efterfølgende bemærkninger med bilag den 9. september, 28. september og 30. september 2021.
- Dine oplysninger og dit høringssvar af den 14. oktober og 16. november 2021 og den 21. oktober 2022.

Regler

Her er de regler, Psykolognævnet har afgjort din sag efter.

Love og bekendtgørelser

Lov om psykologer mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 1534 af 1. juli 2021:

- § 2 c, stk. 2, om alvorlig kritik og stk. 3, om kritikens betydning for det udførte arbejde.
- § 12 om omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelsen af det faglige virke
- § 16 om omhu og uhildethed ved udfærdigelsen af erklæringer

Der er uddrag af reglerne til sidst i afgørelsen. Du finder reglernes fulde ordlyd på www.retsinformation.dk.

Vejledninger

Psykolognævnets vejledende retningslinjer for autoriserede psykologers pligter 2017:s

- Pkt. 6.1.6 Hvad skal erklæringen indeholde
- Pkt. 6.1.6.6 Observationer
- Pkt. 6.1.8.1 Mindreårige

Lovuddrag

Lov om psykologer m.v. (psykologloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 1534 af 1. juli 2021

§ 2 c. Psykolognævnet kan i en konkret tilsynssag træffe afgørelse om at udtale kritik, hvis en autoriseret psykolog har tilsidesat eller ikke levet op til sine forpligtelser efter kapitel 2.

Stk. 2. Har den autoriserede psykolog i væsentligt omfang tilsidesat eller ikke levet op til sine forpligtelser efter kapitel 2, kan Psykolognævnet træffe afgørelse om at udtale alvorlig kritik.

Stk. 3. Psykolognævnet skal i sager, hvor nævnet efter stk. 1 eller 2 udtaler kritik eller alvorlig kritik, supplerende udtale sig om kritikens betydning for det arbejde, som sagen omhandler.

§ 12. En autoriseret psykolog er under udøvelsen af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed.

§ 16. Autoriserede psykologer skal udvise omhu og uhildethed ved udfærdigelse af erklæringer, som de afgiver i deres egenskab af autoriserede psykologer.